

Laikas nustoti švaistyti šilumą ir pinigus į orą

Atnaujintų daugiabučių gyventojai džiaugiasi du tris kartus sumažėjusiomis sąskaitomis už šildymą, gražiais bei šiltais namais ir tvirtina, kad baimę kėlusį paskolų našta iš tikrųjų nėra tokia jau baisi.

Šiauliuose Klevų g. 13 esantis daugiabutis – vienas sėkmingos kompleksinės renovacijos pavyzdžių. Šildymo kainos, palyginti su nerenovuotais gretimais namais, jame skiriasi vidutiniškai tris kartus.

Šio daugiabučio savininkų bendrijos pirmininkė Virginija Remeikienė žino, kad išgirde, kiek moteris moka už savo 53 kv. m ploto buto šildymą, žmonės dažniausiai išpučia akis.

“Pernai už šilumą per visą šildymo sezoną tesumokėjau 276 litus, o iki renovacijos 300 litų mokėdavau už vieną mėnesį. Dabar per mėnesį esu mokėjusi daugiausia 90 litų, o šiemet už buto šildymą spalio mėnesį mokėjau 15, o lapkritį – 25 litus. Dar 24 litus kas mėnesį moku bankui kaip paskolą kartu su palūkanomis. Pasiskolinau 14 tūkst. litų dešimčiai metų, o daugelis mano kaimynų savo paskolas jau baigia išsimokėti”, – skaičiuoja V. Remeikienė.

Mažesnėmis sąskaitomis už šildymą bei estetiška namo išvaizda džiaugiasi ir Marijampolės V. Kudirkos g. 1 daugiabučio namo gyventojai. Apšiltinus namą, pakeitus langus ir lauko duris, įstiklinus ir apšiltinus balkonų, bendrijos “Marijampolės ratilas” pirmininko Gintauto Kavaliausko teigimu, namo šildymo sąnaudos sumažėjo iki 40 procentų.

“Pernai, kai sausį spaudė šalčiai, mano draugas, gyvenantis tokiame pačiame 84 kv. m bute nerenovuotame name, už jo šildymą mokėjo 640, o aš – 270 litų ir mano namuose dar buvo šilčiau”, – atnaujinto namo pranašumo vardijo ir Kauno 201-osios daugiabučio namų savininkų bendrijos pirmininkas Zdonas Baranauškas.

Moka už tai, ką suvartoja

Naujosios renovacijos programos, remiamos Europos Komisijos ir Europos investicijų banko (EIB) bendradarbiaujant su Europos Tarybos pletros banku įkurta iniciatyva JESSICA, pirmoji kregždė – renovacijos nauda pajutusi Panevėžio Marijonų g. 31/31A daugiabučio namų savininkų bendrija. Nors iš visų numatytų atnaujinimo darbų kol kas sumontuota tik autonominė dujinė šildymo sistema.

“Pernai sausio mėnesį už vieno kvadratinio metro šildymą mokėjau po 7 litus. Šiemet per dešimt sausio mėnesio dienų 43 kv. m ploto mano buto šildymas, palaikantis dešimties laipsnių temperatūrą, ir karštas vanduo man kainavo 17,10 lito, per mėnesį – 51,30 lito.

Kadangi šilumos skaitiklis įrengtas bute, bet kurią akimirka galiu sužinoti, kiek už ką moku. Kai trenku galvą, šilumos suvartojau už 6 centus, o pilna karšto vandens vonia man atsieina litą ir 2 centus”, – tikslius skaičius bėrė bendrijos pirmininkė Birutė Valkiūnienė.

Šilumos energijos kilovatvalandė (kWh) Panevėžyje šiuo metu kainuoja 22,5 cento. Tuo metu kWh kainą Marijonų g. 31/31A daugiabutyje – 14,43 cento.

Pasak namo modernią šildymo sistemą sumontavusios bendrovės “Nord-lita” direktoriaus Gintaro Prėskienio, paslaptis – labai paprasta. Atsisakę bendrovės “Panevėžio energija” paslaugų ir įsirengę namo dujinę katilinę,

Renovuoto namo 60 kv.m buto per mėnesį suvartojamas šilumos kiekis, skaičiuojant vidutinę šilumos kainą esant 22 ct/kWh):
VIDUJE – 20 °C • SUVARTOJA – 540 kWh • SUMOKA – 119 Lt

ŠILUMOS NUOSTOLIŲ PASISKIRSTYMAS:			
VĖDINIMO SISTEMA	235 kWh	52 Lt	
SIENOS	120 kWh	26 Lt	
LANGAI	75 kWh	17 Lt	
GRINDYS	60 kWh	13 Lt	
STOGAS	50 kWh	11 Lt	

Neatnaujinto namo 60 kv.m buto per mėnesį suvartojamas šilumos kiekis, skaičiuojant vidutinę šilumos kainą esant 22 ct/kWh):
VIDUJE – 20 °C • SUVARTOJA – 1620 kWh • SUMOKA – 356 Lt

ŠILUMOS NUOSTOLIŲ PASISKIRSTYMAS:			
SIENOS	635 kWh	140 Lt	
STOGAS	360 kWh	79 Lt	
VĖDINIMO SISTEMOS	236 kWh	52 Lt	
LANGAI	200 kWh	44 Lt	
GRINDYS	190 kWh	42 Lt	

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos duomenys apie vidutinių per mėnesį 2009 – 2010 m. šildymo sezonu suvartotą šilumos kiekį ir mokėjimą už šilumą. / LZ archyvo nuotraukos

gyventojai patys tapo šilumos gamintojais ir tiekėjais, tad moka tik už tai, ką patys suvartoja. Šiluma ir karštas vanduo šio daugiabučio gyventojams kainuos dar mažiau, kai ant stogo pavasarį bus įrengti saulės kolektoriai. Ekspertų skaičiavimu, saulės turėtų pagaminti apie ketvirtadalį reikalingos energijos.

32 plokščių saulės kolektorių 36 butų namui kainuos 41 tūkst. litų, kiekvieno buto savininkui jis atsieis po 1100 litų.

Verta atnaujinti viską

“Dabar gyvename šiltai ir sutaupe tikrai daug. Tačiau, palyginti su vidiniais butais, kampinių butų savininkai moka keturis kartus daugiau. Todėl kitas mūsų žingsnis, niekam iš gyventojų jau nebekeliantis abejonų, – pavasarį laukiantis namo sienų šiltinimas.

Norėčiau paraginti ir kitas bendrijas, kad rengdamos investicijų planą siektų maksimumo. Mes iš

brėžė Būsto ir urbanistinės plėtros agentūros (BUPA) direktoriaus pavaduotojas Algirdas Čepas.

Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (LŠTA) duomenimis, 60 kv. m buto nerenovuotame daugiabutyje gyventojas per mėnesį, viduje palaikant 20 laipsnių temperatūrą, suvartoja 1620 kWh šilumos energijos, už kurią, vidutine šilumos kaina esant 22 ct/kWh, sumoka 356 litus.

Daugiausia šilumos tokiame name prarandama per kiauras sienas (635 kWh), stogą (360 kWh), vėdinimo sistemą (236 kWh), nesandarius langus (200 kWh) ir grindis (190 kWh).

Atnaujintame name tokio paties buto mėnesio šilumos sąnaudos – perpus mažesnės (540 kWh už 119 litų), o šilumos nuostolių patiriama visiškai kitaip. Daugiausia šilumos prarandama per vėdinimo sistemą (235 kWh), šiek tiek per sienas (120 kWh), langus (75 kWh), grindis (60 kWh) ir stogą (50 kWh).

“Pernai už šilumą per visą šildymo sezoną tesumokėjau 276 litus, o iki renovacijos 300 litų mokėdavau už vieną mėnesį”, – skaičiuoja V. Remeikienė.

pradžią norėjome išleisti kuo mažiau pinigų, bet paskui pamatėme, kad turėsime tik pusinį rezultatą. Todėl nusprendėme atnaujinti visą daugiabutį – nuo pamatų iki stogo”, – nedarėti panašų klaidų ragino B. Valkiūnienė.

Ne vieno daugiabučio atnaujinimo darbams Šiauliuose vadovavusi V. Remeikienė taip pat įsitikinusi, kad daugiausia naudos duoda tik kompleksinė namo renovacija. Dar geriau, jei atnaujinami būtų iš tiesi miestų kvartalai.

“Galima pakeisti šildymo sistemą, duris, langus, tačiau šiluma iškelia pro kiauras kaip rėtis sienas. Kalina jas apšiltinus, susiformuoja šalčio tiltai, atsiranda pelėsiai. Ankstesnės daugiabučio atnaujinimo programoje kompleksinio šilumos neakcentavome, o dabar mūsų specialistai primygtinai rekomenduoja kompleksinę renovaciją, kuri neabejotinai duoda didžiausią efektą”, – aiškiai renovacijos kryptį nu-

“Škaičiai – aiškūs ir įkalbingi, bet žmonės vis dar kausto baimę imti paskolas iš bankų. Tai – psichologiniai dalykai. Dažnai žmonės stabdo tai, kad paskola imama 20 metų, tačiau kodėl likusį gyvenimą negyventi patogiai ir šiltai? Koks skirtumas, kam mokėti: šilumos tiekėjui ar bankui? O jei yra galimybė, namą atnaujinti galima ir už savus pinigus”, – svarstė BUPA direktoriaus pavaduotojas A. Čepas.

Anot jo, svarbu, kad paskola susiejama su butu, o ne su žmogumi, todėl pardavus ar kitaip perleidus butą paskola toliau moka naujasis savininkas.

Taupydami grąžins paskolą

Anot jo, renovacijos naudą akivaizdžiai parodo konkretūs Šiaulių pavyzdžiai, čia gyventojai atnaujino tik pusę daugiabučio namo.

Nerenovuotos dalies 60 kv. m buto gyventojai už šilumą pernai kas mėnesį mokėjo po 361 litą. Bendrai

per šešis šildymo sezono mėnesius už šilumą sumokėti 2166 litai.

Analogiško buto renovuotoje dalyje savininkai atitinkamai mokėjo 121 litą kas mėnesį ir 726 litus per sezoną. Prie šios sumos kas mėnesį dar tenka pridėti 74 litus paskolos su palūkanomis, todėl suma išauga iki 195 litų, o per sezoną – iki 1170 litų.

Kadangi paskolą reikia mokėti kas mėnesį, bendra suma už šildymą kartu su mokesčiais bankui siekia 1614 litų. Tuo metu neatnaujintoje dalyje gyventojai vien tik už šilumą sumoka 2166 litus.

“Net bankui padidinus palūkanų normą, apšiltinto namo gyventojas mokės mažiau nei jo kaimynas nerenovuotame name. Renovacijos efektas ne prasimanytas, o parentas konkrečia statistika”, – sakė A. Čepas.

Anot jo, įbauginti paskolų žmonės įsivaizduoja, kad pradėjus renovaciją juos užgrius nepakeliamas finansinis našta. Kaip rodo skaičiavimai, kompleksiskai renovuojant daugiabutį ir pėmus paskolą dvidešimčiai metų, per mėnesį paskolos su palūkanomis tektų mokėti apie 71 litą, per metus – 850 litų, o per dvidešimt – 17 tūkst. litų.

Kompensuos nauji vartotojai

Bet ką darys šilumos tiekėjai, kai žmonės atnaujinus daugiabučius, vartos mažiau šilumos ir už ją mažai mokės. Gal jie padidins šilumos kainą ir visa renovacija nueis šuniui ant uodegos? – dar vienas baimas kelia nerimą gyventojams.

LŠTA prezidentas Vytautas Stasiūnas neneigia, kad atnaujinus didžiąją dalį daugiabučių ir parduodant mažiau šilumos energijos jos kaina šalyje šiek tiek didėtų, nes tokia yra verslo logika. Tačiau nors ir mokant didesniu tarifu, renovuotų namų gyventojų išlaidos už šilumą bus mažesnės, palyginti su išlaidomis prieš renovaciją.

Kaip rodo statistika, atnaujinus daugiabutį, apšiltinus išorinius atitvarus ir modernizavus inžinerines vidaus sistemas, reikalingas šilumos kiekis ir kuro sąnaudos sumažėja iki dviejų kartų.

O mažėjantį šilumos vartojimą kompensuoja didėjantis naujai prisijungusių prie centralizuotai tiekia-

mos šilumos sistemos vartotojų skaičius. Pavyzdžiui, 2009 metais prie sistemos prisijungė apie 160 tūkst. naujų vartotojų. Tikimasi, kad panašios tendencijos išliks ir ateityje.

Tuo metu tu, kurie nieko nedarys ir toliau gyvens nerenovuotose, šilumą švaistančiuose daugiabučiuose, laukia tikrai liūdna perspektyva. Jau dabar tokių namų gyventojai už šilumą moka iki 10 kartų brangiau.

Pavyzdžiui, Vilniuje, kur šiluma visiems kainuoja 21,1 ct/kWh be PVM, taupiausio ir labiausiai energiją švaistančio daugiabučio gyventojų išlaidos šilumai gruodžio mėnesį skyrėsi net 7 kartus.

Daugiausia už 60 kv. m buto šildymą gruodžio mėnesį Vilniuje mokės neefektyviai šilumą vartojančio Agrestų g. 8 namo gyventojai. Jie 60 kv. m ploto butui šildyti gruodį vidutiniškai suvartojo 4038 kWh už 929 litus, šiltesnį lapkritį – 2161 kWh ir sumokėjo 497 litus.

Tarp taupiausiai gruodį sostinėje šilumą vartojusių namų – naujas Pavilnionių g. 31 daugiabutis. Jo gyventojai 60 kv. m butui šildyti suvartojo 598 kWh ir mokės vos 137 litus. Lapkritį šiems namo gyventojams butui šildyti reikėjo 135 kWh ir jie mokėjo tik 31 litą.

Kauniečių išlaidos 60 kv. m butui šildyti naujos statybos namuose gruodžio mėnesį vidutiniškai sudarė 244 litus, renovuotose namuose – 255 litus, nerenovuotose – 549 litus, labai blogos būklės namuose – 650 litų.

Gruodį efektyviausiai šilumą Kaune vartojo Radvilėnų g. 5 namo gyventojai. Jie 60 kv. m butui šildyti gruodį vidutiniškai suvartojo 747 kWh, o išlaidos siekė tik 198 litus. Šilumos vartojimo antirekordininku tapo Sąjungos a. 10 daugiabutis, jo gyventojai 60 kv. m butui šildyti vidutiniškai suvartojo apie 3808 kWh ir mokės net 1010 litų.

Šilumos vartojimo ir išlaidų skirtumas Kaune – 5 kartai, nors šilumos kaina visiems miestiečiams buvo vienoda ir sudarė 23,48 ct/kWh be PVM, kai šiluma tiekama iš vartotojams priklausančių šilumos punktų, ir 24,33 ct/kWh be PVM, kai šiluma tiekama iš tiekėjų priklausančių šilumos punktų.

“Laikas pabusti kiekvienam, gyvenančiam neefektyviai šilumą vartojančiame name. Būtina nustoti švaistyti šilumą ir pinigus į orą. Kasmet senstant nerenovuojamų daugiabučių namų ūkiui, būtina dėti visas pastangas, kad namai būtų kuo skubiau atnaujinami”, – sakė LŠTA prezidentas V. Stasiūnas. LŠTA duomenimis, šiuo metu efektyviu šilumos energijos vartojimu pasižymi tik 4,6 proc. visų Lietuvos daugiabučių. Patenkinamai šilumą vartojama 17,3 proc. šalies daugiabučių. Didžioji dalis – 55,7 proc. – šalies daugiabučių yra pasenę, jiems būdinga prasta šilumos energijos izoliacija. 22,4 proc. Lietuvos daugiabučių šilumos energijos taupymo rodikliai – katastrofiškai prasti. ●

V-2122

